Ч. 38 Субота 18 лютого (2 марця) 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Справи парляментарні.

Комісия буджетова радила дня 26 лютого над рубрикою „заряд фінансів“. Референт пос. Козловский мотивував більші видатки значним розвоєм устрою податків безпосередних. Пороблені зарядженя повинні би забезпечити ліпший материял урядників. — Пос. Кайцль домагав ся, щоби правительство зложило своє заявленє. — Пос. Барайтер жадав для сторожи скарбової тих самих привилеїв, шо й для жандармериї. — Пос. Менґер припоручав збільшене платні висших посад сторожи скарбової і плаченє податків за помочею почтових кас ощадности, а жалував ся на безвзглядне стяганє податків. Пос. Пінивський звертав увагу на дискусию в галицкім соймі о катастрі ґрунтовім.

П. Міністер скарбу др. Пленер запримітив, що правительство старає ся поправити положенє урядників податкових через творенє висших посад у відділї служби податкової. П. Міністер пригадав також зарядженя пороблені в цїли поправи биту сторожи скарбової, особливо же в цїли улекшеня респіциентам тої сторожи заключати супружества. П. Міністер обговорював також справу послугуваня ся касами ощадности при плаченю податків. Деякі трудности, які під тим взглядом ще насувають ся, удасть ся може вже в недалекім часї усунути. Що-до ревізиї податку ґрунтового, заявив п. Міністер, що есть передвчасною річию домагати ся вже тепер рішучих зарядженьс. — По промовах послів Кайцля, Ґреґорчіща, Клюна і Козловского ухвалила комісия рубрику о заряді скарбовім.

Клюб лїберального центра Коронїнього ухвалив на першім своїм засїданю в теперішній сесиї Ради державної передовсїм жалїбну манїфестацию з причини смерти бл. п. Архікн. Альбрехта, відтак вибрав знову дотеперішну свою президию і постановив приступити до специяльної розправи над реформою податків.

На вчерашнїм засїданю комісиї буджетової вела ся нарада над етатом міністерства справ внутрішних. — Пос. Герольд запитував ся, як стоїть справа реформи виборчої і зарядженъ виїмкових в Празї. Бесїдник жалував ся на обмеженє права о зборах і на упослїдженє ческої мови. — П. Мін. Бакегем подав до відомости, що вивіз худоби за границю підніс ся минувшого року дуже значно, бо о 216.097 штук. Що-до реформи виборчої і ставу виїмкового в Празї, покликав ся на попередні заявленя міністерияльні. — Пос. Барайтер промавляв за знесенєм стану виїмкового в Празї. — Пос. Романчук звернув увагу особливо на хиби в трактованю еміґрациї галицких селян до Бразилиї, на невідповідний часто спосіб поборюваня холери і обговорював справу розвязуваня зборів. Наконець домагав ся помноженя округів полїтичних. — Опісля приступлено до нарад над почтою. Пос. Екснер домагав ся поліпшеня відносин материяльних і авансованя для низших урядників почтових; особливо же домагав ся поліпшеня дотациї сїльської служби почтової, диюрнїстів, експедиентів, листоносів і телеґрафісток. Дотичну резолюцию ухвалено.— Пос. Шаманек поставив резолюцию, щоби урядники в Чехах, на Мораві і Шлеску знали оба краєві язики. Резолюцию сю відкинено а ухвалено резолюцию пос. Руса, після котрої урядники в округах, де уживають ся два язики краєві, мусять оба знати.

Промова посла Барвіньского

виголошена в Соймі кр. 26 січня 1895 в дебатї над законом о радах шкільних місцевих.

(Конець).

Коли будемо переводити науку обох краєвих язиків, так, як власть шкільна наміряє, то тим способом устануть всї нарікання на покривджене руского язика, тодї устануть всї в тім взгляді жалоби.

Міг би я також навести богато примірів, щоби успокоїти п. Антоневича, що не така шкідлива ся постанова, що учитель не мусить бути одного визнаня з дїтворою, як п. посол думає і що в тім взгляді не дїють ся такі страшні річи, як др. Антоневич говорив. Наведу тут іменно громаду Глубічок, в повітї тернопільскім, де учитель був Поляк, а умів своєю наукою і сьпівом церковним так приєднати собі і дїти і громадян, що коли показала ся потреба того учителя перенести, громада домагала ся, щ би єго лишити.

І таких прикладів мігбим навести богато. Признаю, що могли дїяти ся і дїють ся надужитя, одпак треба памятати, що ідеальної адміністрациї нема нїгде на сьвітї, шо всюди дїють ся надужитя по части з незрозуміня закона, по части з злої волї. Однакож на то есть висші орґана, котрі контролюють виконанє законів і повинні надужитя усунути.

Др. Антоневич як і шо року так і сего року звернув на улюблене поле фонетики і в тім також добачає цїли полїтичні, шкода що ще не додав, що се веде до польонізациї і лятинїзациї! Я мушу жалувати, що др. Ан-

30)

РОЗБИШАКИ НА РІЦЇ МІСИСІПІ.

Повість з житя американьских полїшуків.

Фридриха Ґерстекера.

(Дальше)*).

Хлопець Оліо був, бачите, местіцом — мішанець з білого і індияньского роду — а то після поняття в північній Америцї ставило єго значно висше понад мурина. До того ще був він і любимцем своєї красної панї і она обходила ся з ним, як з пещеною дитиною, так, що він навіть супротив білих мужчин на острові виступав, хоч не як би їх пан, але все-таки зухвало і нещиро. Задля того нїхто єго не любив і лиш длятого, що всї боялися ся капітана, не мали нераз відваги набити добре любимця єго жінки. А Болївар, що був на острові однїсеньким мурином і длятого уважав ся за щось низшого від хлопця, ненавидів єго вже від давна, бо й Келї не зробив єму нїколи справи і Ґеорґіна не хотїла єго вислухати. Не був то добрий знак для хлопця, що мурин тепер споглянув хоч би лиш на хвилинку з якимсь диким і зловіщим усьміхом на єго красне смагляве лице.

Наконець відозвав ся Болївар та перeставши робити веслами забурмотїв сердито:

— Кермуйте-ж бо раз просто, а нї, то дайте спокій — чорт би взяв таку роботу, де треба раз правим, другий раз лївим веслом намагати, бо паничеви забагає ся то сюди, то туди крутити... то не забавка веслувати серед такої спеки.

— Твоїй шкірі то не пошкодить — кепкував собі з него местіц — але тихо там коло машта.... Тобі чей може бути або радше мусить бути все одно, чи ти кілька разів більше або менше махнеш веслом. Unship your stor board wheel....[1]) чуєш, Болївар.... перестань раз робити правим веслом.... ти забита палко, не розумієш навіть простого пароходного вислову.

— Так далеко горі не можна нам виходити на беріг — відповів мурин понуро — видите онтам понизше ясно-зелене місце?... то саме там, де лози підходять аж до берега; туди пливе мала баю [2]) і туди попливемо човном. Кермуйте-ж тепер добре, анї, то дайте зовсїм спокій.

— Агі агі агі.... старий бурмило, глузував собі хлопець з него — а як менї не хоче ся?... Га? Але про мене, тим борше позбуду ся твого поганого товариства; нехай вже буде сим разом так, як ти хочеш. А де-ж буде кінь?

— Покажу вам то місце, коли туди прийдемо.

— А гостинець?

— Не більше як пятьсот кроків звідтам на захід.

— А на право або на лїво нема нїякого?

— Нема — відповів мурин надувшись — не бійте ся, не заблудите.

Оліо, видко, успокоїв ся і кермував вже звідси правильнїйше. Болївар кинув тепер оком по цїлій рiцї, як би за чимсь слїдив. Не було нїчого видко, лиш три чи чотири ґалєри, що плили поволи долї рікою. Маленький човен дістав ся тепер на сильнїйший похват, що ішов саме попід беріг, а Болївар веслував з цїлої сили.

— Держіть ся трохи більше горі водою — відозвав ся він тепер до хлопця — ще більше....

*) З причини, що у вчерашнім фейлетонї при ломаню складу на стовбці попереставлювано поодинокі уступи так, що они зовсім не вяжуть ся з собою, а вишукуванє їх і звязи між ними утруднило би дуже читанє, есьмо змушені той сам фейлетон ще раз нинї передрукувати. Вчерашний отже, трийцятий фейлетон з дня 17-го лютого (1 марта с. р.) в 37-ім числї „Народної Часописи“ есть неважний, на що звертаємо увагу тих Вп. Читателїв, що складають собі фейлетони.

[1]) Читає ся: „инший юр стор борд уіль“— значить: „відчепіть праве колесо“, — команда на пароходї, на котру треба колесо відлучити від машини, так, щоби оно на хвилю не обертало ся.

[2]) Баю (bayou) називають ся загально малі ріки в полудневo-західних державах північної Америки.

тоневич не зазнайомив ся з лїтературою в справі правописи, бо лїтература дотична єсть досить богата не тільки у нас, але і у инших народів, і питанє правописи у нас стоїть на порядку дневнім вже від року 1848 а навіть і раньше.

Та пергоресквана Дром Антоневичем фонетика, була заведена першими піонерами рускими, Маркіяном Шашкевичем і Яковом Головацким. А коли п. Антоневич кинув такий комунал, що анї один нарід цивілізований не приняв фонетики, то хиба припускав несьвідомість Високої Палати в тій справі. Здає ся менї, що Сербам не можна відмовити цивілізациї, а прецінь від початку сего столітя уживають того письма, лїтература їх розвинула ся так красно, що ми би раді, щоби наша так поступала. Тим заведенем тої правописи заняв ся Вук Караджич. Я відсилаю п. посла до наймилїйшого єму жерела т. є. до історії лїтератури Пипіна в российскім язицї написаної. П. Антоневич запевняє, що правильно писати фонетикою не потрафить, хто не научив ся перед тим етимольоґії. Я маю також дїти, котрі ходять до школи і учать ся тої правописи, одно є в першій клясї, котре етимольоґії не учило ся а пише найпоправнїйше, і в тім взглядї поступило в науці так, як би то при етимольоґічній правописи було неможливе. Можу покликати ся на опінію учителїв рускої школи вправ в Домі народнім, котрі мене запевняють, що при науцї руского язика після давнїйшої системи, хотяй язик той є викладовим а польский лиш предметом науки і для того єго в меншім числї годин учать ся, що там дїти рускі в рускім язицї лишались в порівнаню до польского о яких 2 або 3 місяцї позаду. То най буде доказом, що се не утруднене, як п. посол сказав, але улекшене.

П. посол також відкликав ся на академію францускую. Я власне можу сказати, що і у Францiї змагають до того, щоби завести зміну своєї правописи, котра єсть потворна і незвичайно трудна навіть для самих Французів. Однакож там, де мова стала ся мовою сьвітовою, де лїтература розвинулась так широко як у Францiї, там не можна, як сказав один з руских публицистів, завести того „в один час“, але тільки поволи.

Можу запевнити п. Антоневича, що і нинїшна правопись руска не є дїйство фонетичною в властивім слова значiню так як сербска, тільки є правопись упрощена, в котрій пропущено декотрі непотрібні знаки, а не вводжено анї одної чужої букви відмінної від теперішних.

Вже в 1848 роцї, коли відбув ся з'їзд так званих учених, тогдї також над тим застановлювано ся, що правопись не єсть відповідна і богато змінено, однакож нїхто не стягнув на себе заміту, щоби се утрудняло, бо се було улекшене, а поступ часу вимагав тепер, щоби в тім улекшеню піти дальше. Дуже часто ту говорить ся, що ту розходить ся о відорванє школи від церкви. Против того я мушу найторжественнїйше запротестувати. Коли п. посол зволить переглянути учебники, то переконає ся, що містять вже на найнизшім степени азбуку церковну і письмо церковне, і то єсть систематична наука, котра тягне ся через всї степенї школи народної. (П. Антоневич: А! на послїдній сторонї!) На послїдних сторонах, то правда, бо натуральною є річию обзнакомити ся наперед з тим, що є близше і лекше, а потім, що є дальше і труднїйше, то є педаґоґічна засада, від котрої жаден педаґоґ відступити не може.

Отже всї ті натяки про фонетику межи дикими людьми, порівнанє нас з австральскими Неґрами, не були зовсїм парляментарні і нерозважно були зроблені.

Прошу Високої Палати вибачити, що я може занадто задержав ся над тою справою, котра властиво належить перед инше форум, однак я таких закидів не міг оставити без відповіди і заявляю, що предложеного проекту закона не уважаю так шкідливим і небезпечним для автономії, як видавав ся декотрим бесїдникам. Дїйстно хотїв би я, щоби Ради шкільні могли фунґувати і виконувати обовязок, який на них вкладає закон шкільний, щоби причинили ся до піднесеня нашого шкільництва. Задля того я буду голосувати за переходом до дебати специяльної. *(Брава і оплески).*

Перегляд полїтичний

Є. Вел. Цїсар приймав вчера депутацию тирольского сойму зложену з ґр. Брандіса і послів Трайнфельза та Катрайна, котрі вручили Монархи адресу ухвалену соймом. У відповіди заявив Монарх, що може лиш похвалити бажаня Тирольців що-до плеканя їх чувств релїґійних і здержаня поєдинків у войску. — Є Вел. Цїсар принимає вчера також президиї Палати послів і Палати панів.

З Берлина доносять, що вісти о маючім відбути ся з'їздї царя з цїсарем Вільгельмом суть передчасні, позаяк доси не звістно, коли цар виїде перший раз з Росиї за границю. Мимо того удержуєсь поголоска, що цар приїде в осени до Берлина а лиш вість, що цар має приїхати до Дарміштадту на раду родинну, єсть безосновна.

Петербурскі студенти явили ся у ректора з просьбою, щоби він постарає ся о то, аби полїция студентів не дразнила та не била їх, коли їх арештує. Студенти думають також вислати депутацию до міністра справедливости.

В Бруксели оголошено оногди мемориял, містячий в собі мотиви переговорів в справі відступленя Бельґії держави Конґо. Перший артикул того меморияму каже: Король бельґийский, яко верховник держави Конґо зрікає ся від сеї хвилї верховної власти над землею, що становить независиму державу Конґо, бельґийска держава заявляє, що обнимає верховну власть. В третім артикулї сказано, що Бельґія бере на себе також всї тягари держави Конґа.

Новинки.

Львів дня 1 марця 1895.

— **Доповняючий вибір** члена Ради пов. в Лїську з громад міских відбуде ся дня 3 цьвітня с. р.

— **Нова читальня.** Дня 23 с. м. відбуло ся отворенє читальнї „Просьвіти“ в Дібрневі, в повітї рогатиньскім. Рано відправили в церкві богослуженє о. К. Лотоцкий і о. Ем. Рудницкий, парох Стратина, о призванє помочи сьв. Духа, а о. Лотоцкий промовив теплими словами до зібраних членів, вказуючи їм на плоди просьвіти. По богослуженю згромадили ся члени читальнї до хати честного господаря Дмитра Юркова. Як го-

---

так.... бо инакше понесе нас вода під онто бавовнянне дерево.

— Вода прибуває — говорив местіц споглядаючи на борзо пливучу жовту піну. — Але бо вже й час... сим разом вода з Місурі опізнила ся. Та бо що ти робиш, Болївар? — стій проклятий ніґґре, ти везеш мене в мокрі корчі — крикнув нараз хлопець, коли мурин навернув борзо у вузке устє малої річки, котрої вода майже зовсїм заросла ґусто сплетеними корчами. — Але Болївар не слухав того. — Ще не так змокнеш — замуркотів він собі під носом і в однїй хвили витягнув весла з води та зложив їх в човен, котрий від послїдного напору посунув ся як стріла по водї і загнав ся в зелену гущавину та щез у нїй.

Що би то значив тепер той якийсь нагло уриваний, дикий, прошибаючий крик тріводи? Що значила та коротка, але повна розпуки борба? — Корчі задрожали а з річки понеслись малі і короткі филї, як коли-б в нїй плеснула якась велика риба. — Вже не було більше чути нїякого голосу — лози перестали вже дрожати, вода стала знов спокійна і на кілька мінут стало зовсїм тихо. — Наконець розхилились корчі, з помежи них висунув ся човен, а по заду на нїм стояв мурин — але вже сам один. Він цїлий виглядав чогось дико і був дуже розрушений а лице єго стало було аж якесь сиве нїби як попіл — від підгортав собі з чола кострубате волосє, а коли човен нїс ся поволи похватом, він постояв через кілька хвиль і віддихав глубоко. Наконець оглянув ся непевним але зухвалим оком поза себе на зелену гущавину, з котрої лише що висунув ся, а відтак взяв ся знову до весел і пустив ся поволи до арканзаского берега. Тут обмив ся аж по пояс, вишурував човен, а відтак надягнув на себе сорочку і жакєт. Коли брав жакєт, упали в човен підложені під него і тут позабуті два листи. Болївар не умів читати, але мимо того придивляв ся з великою увагою адресї одного письма — там був слїд крови. Він послинив свій широкий палець і хотїв кров стерти, але пляма зробила ся ще більша і поганїйша. Подержав отже той лист через якийсь час в руцї і мав, видко, не малу охоту кинути єго у воду. Обертав ним то в право, то в лїво але відтак, як би якось инакше надумав ся, обтер мокре місце рукавом свого жакета, і всунув оба письма до широких кишень в своїх штанах.

Вже хотїв був відвязати линву, що держала острий передний конець човна против малих филь, аж доглянув на тім місци, де сидїв хлопець, єго шапку, що була там лишила ся. Він поступив ся кілька кроків, взяв єї в руки, і оглянув ся за чимсь доокола по човнї — міха і оловянних плит вже не було — на човнї не було більше нїчого, лиш оба весла і єго власний соломяннний капелюх.

— Щезай! — замуркотів він сам до себе — хиба я вже не маю нїчого? — Почав обмацувати ся по цїлім тїлї. Аж ось дошукав ся чогось твердого — то був великий, широкий ніж — тяжке масивне вістрє з простою брунатною колодкою і малою поперечкою на нїй до того, щоби рука по колодцї не зсунулась. Він придивляв ся єму через хвильку, а відтак сказав сам до себе:

— Лихо єго бери — там знайде ся ще більше таких і лїпші — отсей зробив хиба вже послїдну свою службу.

Сказавши то, набив він шапку на острє вістрє — засунув єї аж під саму колодку і витягнувши руку, держав єї верх води. За хвильку вже шапка добре намокла і потонула разом з ножем.

Мурин поплив поволи назад на остров.

А там було нинї гучно і весело; день перед тим прибула значна добича, а незадовго сподївали ся ще більшої, та й обох проводирів не було на острові, то й не диво, що ті розпустні люди взяли ся до безмежної піятики, а Петро, що ще лиш сам один був межи ними тверезий, ледви що міг дати собі з ними раду. Раз-у-раз мусів він їм нагадувати, що може вийти з того, скоро би перепливаючі попри остров судна, почули той крик. Але тоту ватагу годї було вже й настрашити, бо відзивали ся голоси, що то вже нераз так бувало і нїякий лодкар не уважав би того за щось незвичайного, коли-б почув крики та зойки на котрім небудь із незамешкалих або єму зовсїм незнаних островів. Впрочім не міг би нїхто дістати ся на остров, бо на то вже знайшла ся рада.

Петро, котрий не міг инакше дати собі ради, старав ся вже кілька разів намовити жінку капітана, щоби она вийшла до пяниць та завізвала їх до порядку, але она все єго тим збувала, що незадовго надійде Келї, і він за кождий раз тратив на дармо слова просьби і грозьби, якими відзивав ся до розгулявшої ся ватаги.

Аж ось і Болївар станув на острові, сховав своє мале човенце і зайшов відтак на внутрішнє, будинками окружене подвірє, де єго гуляки повитали диким окликом радости. Треба-ж знати, що мурин був трохи прикрим і скритим в собі чоловіком та найрадше держав ся здалека від білих, що гордили ним задля єго барви тїла й походженя. Але нинї в теперішнім єго настрою і роздразненю, була єму така гулятика як-раз на руку. Очи засьвітили ся єму і він крикнувши, як коли-б ступав до бою, вхопив подану єму фляшку та хотїв випити єї як шалений одним духом. Хто знає,

сподар так і господиня були дуже раді гостям і читальни, на котру відступили одну гарну та простору комнату. На збори прибули оба душпастирі з церкви, а пізнїйше прибув ще о. Теоф. Любінецкий з Рогачина в повіті бережаньскім. Від філії „Просьвіти" прибув о. І. Яворский з Путятинець, котрого прошено проводити зборови. По поясненю статутів читальнї вибрано до виділу: о. пароха на голову, Дмитра Капітана на заступника голови, Мих. Качана на секретаря, Федя Онофрика на касиера, Дмитра Юркова на бібліотекаря, а на заступників Федя Онуфрика і Стеф. Тернівского. До читальнї вписало ся зараз 29 членів, самих поважних і письменних господарів. Збір висказав подяку голонному виділови за дар в книжочках вартости 9 зр. Підчас збору вмголосив господар Гринь Капітан свій власний, досить удачний стих, взиваючий братів-селян до просьвіти, до згоди та спільної працї. Засїданє збору закінчив о. Яворский одвітною промовою. По тім усїли собі всї, а їм відчитано деякі цікаві уступи з книжочок „Просьвіти" і переплїтано розмовами та сьпівами. В читальнї було й кілька женщин; до них промовив о. Любінецкий, щоби они були не лиш добрими господинями але й добрими Русинками, та виховували своїх дїтий в рускім дусї. Як в кождім майже селї, так і в Дібрневі, повстала читальня при перешкодах від кількох селян здеморалізованих, ходячих „во тьмі і сїни смертной"; однакож завдяки части селян тверезих, та здоровомислячих можна надіяти ся, що читальня в Дібрневі згорне до себе всїх молодших і старших, охочих до честної і ретельної працї в громадї. — Нова читальня „Просьвіти" повстає в Потоцї золотім бучацкого повіта.

— **Руский театр** перебуває від 26 лютого в Самборі.

— **Християньске посьвяченє.** Було се на укінченю війни кримскої. Бульварами Парижа переходила Сестра милосердя опираючи ся на кулях о приправленій деревяній нозї. Коло неї ішли люди ріжних верств. Кождий від найвисшого достойника державного до найубожшого ремісника здержував ся в ходї і з великою почестию знимав капелюх, на що она відповідала милим усьміхом. Весь Париж, вся Франция знала сестру Розалію, знала о тім, що она з другими товаришками поспішила з армією француском до Криму, щоби там нести поміч раненим на поли битви. Сестра ся була все попереду межи товаришками. Серед граду куль неприятельских виділи еї, як обслуговала тих, що за честь Франциї несли в жертві житє. І ось куля ворожа не пощадила і еї, — і відорвала їй ногу. Геройство слабосильної невісти знайшло признанє в цїлій Франциї. Цїсар Наполеон надїлив еї ордером легії почетної. Сеї відзнаки сьвітскої не носила нїколи, — она бо надїяла ся і нехибно доступила найвисшої відзнаки від Бога, за услуги для страдаючої людскости. Недавно тому відбуло ся у Львові засїданє членів Товариства краєвого „Червоного Креста", на котрім був також Єго Ексц. Преосьв. Митрополит. Межи иншим була бесїда о хосенній дїяльности Сестер милосердя, о їх посьвяченю в шпиталях, лазаретах і на поли битв. Преосьв. Митрополит розсказав про наші Служебниці Пр. Д. М., що у нас на Руси істнує вже три роки їх Дім, що їх головною задачею есть нести поміч недужим особливо по селах, що в Гусятиньскім в часї епідемії тифу і холери несли они з повним пожертвованєм поміч хорим. Присутні розвідували ся з великим интересом про все, що дотичить институциї СС. Служебниць і цїле зібранє виразило їм повне признанє за геройске посьвяченє і несенє помочи страдаючим з нараженєм власного житя.

— **Холєри** вже нема в цїлім нашім краю і в цїлій державі.

— **Палій.** Николай Макуховский, що підпалив село Рясну польску під Львовом, удавав в судї божевільного і внаслїдок того відослали его на краківску клїнїку, а відтак на Кульпарків, надумав ся вкінци і заявив, що стане перед судом. Сими днями розпочала ся третій раз розправа против него, — бо при двох попередних не хотїв нїчого відповідати — а сим разом, здаєть ся, скінчить ся справа. Як звістно, в Рясні внаслїдок підпаленя погоріло 1 мая 1894 р. 72 хат.

— **Убийство.** Зовсїм случайно відкрила віденьска полїция одного убийника. Дня 16 лютого убив хтось у Відни вдову Яньску. В дві недїли потім до склепику прийшов малий хлопець щось куповати і казав собі зміняти банкнот на 1000 зр. Купець увязнив его. Хлопець признав ся, що дістав тисячку від Якубека, котрого зараз також арештували. Таким способом дійшли по нитці до клубка. Яньска була заможна вдова; Якубек убив еї і вкрав 1000 зр., котрі его зрадили.

— **Добрий суджений.** Пан Михайло Сагань осьвідчив ся паннї Мариї Лахдай у Львові. Мария була не від того і пристала. На другий день Сагань приніс їй книжечку каси ощадности на 364 зр., виставлену на імя Весоловского і дав еї на переховок суджений. Натомісць взяв від неї 20 зр. готівки на свої потреби. Як взяв, так пропав. Пішла Мария Лахдай до каси ощадности і питає ся, чи книжечка правдива та чи може відобрати своїх 20 зр. Сказали їй, що книжечка ощадности правдива, але украдена у Весоловского і тому Мария не дістала нїчого, тілько ще мусить против свого судженого сьвідчити. Здає ся, не буде жалувати его.

— **Запусти.** Мало хто знає, що обходженє запуст — то давний римский звичай. Мясниці, призначені на весїля, забави і розривки, то римске сьвято „сатурналїя", уряджуване на честь бога засівів Сатурна. Се сьвято мало пригадувати людям золотий вік панованя сего бога. Тогди люди покидали всяку роботу і при радістних окликах: io saturnalia, io bona saturnalia — бенкетували, бавили ся і носили собі подарунки. Пани-патриций саджали своїх невільників за столи і бавили ся разом з ними на знак, що за часів Сатурна не було нїякої ріжниці між людьми. З тої переміни невільників на незалежних людий повстав звичай перебирати ся і уживати машкар т. є. уходити за кого иншого. В часах пізнїйших сьвята карнавалові відбували ся найвеличавійше в Римі і в Венециї. Ті два італїйскі міста були на цїлий сьвіт славні своїми карнавалами. Слово карнавал походить від латиньских слів: caro — мясо і vale — будь здоров. Отже слово се нагадувало, що як прийде піст, то треба попрощати ся з мясом. З Італії звичай обходженя запуст перейшов і до иних країв. У Франциї на початку 17-ого віку Филип Орлеаньский до давних обходів додав ще машкаради. Инші краї приняли від Римлян звичай сьвяткованя запуст, але не додали нїчого свого. В Німеччинї ще й тепер є звичай, припинати „кльоцки" дївчатам, що до трийцятого року житя не вийшли замуж. В однїй старій лїтописи липскій написано, що по селах молодїж возила плуг і запрягала до него всї надибані дївчата, що в мясниці не вийшли замуж.

— **Звертаємо увагу наших читателїв** ще раз і на сім місци, що вчерашний фейлетон задля похибки при переломлюваню складу, котра дуже утрудняє читанє, передруковуємо нинї ще раз.

— **Померли:** Мариян Александер Сас Баранецкий, звичайний професор висшої математики в краківскім університетї, проживши 47 лїт. — Др. Кароль Штроменгер, адвокат у Львові.

чи він в сїй хвили не згадав собі на завзяту борбу в Конґо або в Ґвінеї.

— Гов! — крикнув тепер якийсь довгий хлописко з Ілїнайс; — гов, мій ти голубчику, не вже-ж ти хочеш випити цїлу керницю від разу — відойми, серденько, фляшку від губи, відотхни собі та докинь і своє мудре слово до нашої бесїди та до нашої забави.

— Хороба на вашу забаву — відворкнув мурин — я волію вашу бранді.... та дайте сюди фляшку.... она менї смакує. Де-ж ви такої роздобули? Чи не з північних держав, що?

— Ха-ха-ха — отся брунатна чоколядка має таки не аби який нюх — сказав на то Ілїнайсець сьмючись — занюхає печеню, хоч би й на другім кінци стола.... знає, що ми недавно тому зрабували ґаляр з півночи, а тут удає такого бистроумного, що аж відгадує, що знаменита морелївка з півночи. Але мій ти дорогенький, мусиш показувати й штуки, коли хочеш пити, мусиш собі запрацювати на хлїб насущний, коли хочеш, щоби тобі добре вело ся і ти довго жив на землї.

— Забирайтесь до чорта з своїми дурницями, Корні, дайте, кажу, фляшку, менї хоче ся пити.... не дасте?... то держіть собі свої помиї та щезайте з ними до чорта.... знайде ся ще десь инша. — Сказавши то, він обернув ся і хотїв піти до своєї власної хатчини, що припирала зараз до хати его пана. Але Корні заступив ему дорогу і тикаючи ему фляшку під ніс, взяв его попід праву руку і відозвав ся:

— Зажди, мій ти білий лебедику, не викрутиш ся від мене сего вечера. Я отсим жовтодзюбим хлопчискам, нуждениим панчішникам, що прийшли з держав Букей, розповів про то, що ти умієш робити своєю головою, не мозком, нї, але таки самою чашкою. — Пригадуєш собі, старий, як то ти недавно чолом розбив кружок сира? Подумай-же собі, отсї голодранцї не хотять тому вірити.... а я, бачиш, заложив ся з ними о двайцять долярів; ну, як поможеш менї їх заробити? Підуть по половинї голубчику!

— Менї сего вечера не до таких дурниць — відворкнув мурин — лихо вас бери з вашими двайцяти долярами, я заробив нинї більше долярів, як би змістило ся у ваш капелюх.... двайцять долярів.... овва! — і він тикнув при тім білому дулю під ніс, та вже хотїв вирвати ся від него. Але той не хотїв так борзо і легко его попустити ся, лиш вхопив ся его ще міцнїйше, а кивнувши хитро оком на других, так, щоби мурин того не видїв, став шукати за чимсь по собі та відозвав ся:

— Ану-ко, Болївар, ти мій солоденький, білий котику, ти рожичко пахуща.... подиви ся на отсей ножик, що ти на него скажеш, га? Чи за таку штуку годить ся зробити приятелеви яку прислугу?

Тепер вже й другі почали наставати на Болївара і підчас коли одні з них просили его, то другі сьміяли ся з него і говорили: він сам знає найлїпше, що того не потрафить і длятого не хоче. Але Болївар не зважаючи на насьмішки та на просьби, взяв ніж в руку і став оглядати пишно прикрашене вістре і аж очи ему засьвітили ся. То був турецкий сімітер[3]), Бог знає, де роздобутий, але на всякий случай не легким способом, з блїдо-зелено запущеним вістрем і дорогоцїнною, золотом і сріблом жированою колодкою — зброя, якої не повстидав ся би й сам султан.

(Дальше буде).

[3]) Сімітер (cimitar)=турецкий кривий ніж, кінджал або крива шабля.

Телєґрами.

Відень 1 марта. Є. Вел. Цїсар вислав власноручне письмо також до міністра Каляя, в котрім поручає ему зложити подяку також жителям Босни і Герцеґовини за манїфестациї з причини смерти бл. п. Найдост. Архікн. Альбрехта.

Петербург 1 марта. Кн. Лабанов-Ростовский іменований міністром для справ заграничних. Ґазета урядова оголосить его іменованє, аж коли він віддасть яко амбасадор у Віднн своє увірительне письмо.

Катансаро (в Калябриї) 1 марта. Питомець духовної семінариї, Люїджі Ніві, довідавши ся, що не буде висьвячений, стрілив з револьвера в епіскопскій палатї в присутности епіскопа до ректора семинариї і ранив его тяжко в лице; опісля стрілив ще й до слуг, що хотїли его зловити, але не зробив їм нїчого. Він утїк, але опісля ставив ся сам в жандармериї.

За редакцию відповідає Адам Краховецкий

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.